

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 26 juni 2014

MEDITATIE

Geen andere Naam!

Petrus staat met Johannes en een genezen bedelaar voor de Joodse Raad. De Geest van Pinksteren gordt hem aan met bijzondere vrijmoedigheid. Hij maakt gebruik van zijn verhoor om de opgestane Christus te verkondigen aan de leden van het Sanhedrin. De apostel wijst hun zonde aan. Zij hebben Jezus Christus gekruisigd! Maar God heeft Hem opgewekt.

Daarom is er voor Christus-moordenars nog vergeving te verkrijgen. De proclamatie van het evangelie van vrije genade klinkt door de raadszaal: 'En de zaligheid is in geen ander...' Die korte, krachtige bekendmaking van het heil in Christus is uiterst ont-

En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden.

Handelingen 4:12

dekkend voor de leden van de Joodse Raad. Zij denken zeker te zijn van de zaligheid op grond van hun afstamming van Abraham en hun stipte onderhouding van de Joodse wetten. Maar Petrus roept hen toe: Denkt u, dat u een drager bent van de zaligheid? U bent van binnen één brok ongerechtigheid. U hebt u vergist.

U staat buiten de zaligheid. De zaligheid is in geen ander dan de levende Jezus. De proclamatie van de enige Zaligmaker is ook vandaag zo ontdekkend voor onbekeerde, keurige, kerkelijke meelevende mensen. Met de Farizeeërs zijn we voortdurend bezig om het buitenste van de drinkbeker te reinigen, maar de binnenkant vergeten we. We geloven niet, dat we in de diepste kern van onze persoonlijkheid vol haat zijn tegen God en de naaste en vol liefde tot de zonde en onszelf. Uiterlijk leven we onberispelijk, maar in al ons doen en laten ontbreekt de liefde tot de Heere. We weigeren voortdurend om Hem het hart te geven.

Is dat uw beeld? Hoeveel jaren hebt u de liefelijke stem van Christus in het evangelie al in ongehoorzaamheid verworpen? Hoe lang wilt u nog doorgaan met het onrein achten van het bloed, dat Hij op Golgotha heeft gestort? Bedenk toch, dat we met onze

zelf uitgedachte vroomheid verloren zullen gaan. Werp u als een smekeling neer aan Gods genadetroon. Als alle hoop u ontvalt, wil de Heere een deur openen in het dal van Achor, het dal van de vloek. Hij roept u toe: 'Er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is'.

De zaligheid is alleen te vinden in de naam van Jezus. Die naam heeft God gegeven! Hij Zelf heeft voor reddeloos verloren mensen de weg geopend tot de troon van Zijn genade in het zenden van Zijn Zoon in deze wereld. Wat een wonder. Wat een ontferming. Wat een genade. Een gegeven Naam. God heeft naar Zijn eeuwig besluit de naam van Jezus bekend laten maken onder de hemel onmiddellijk na de val in het Paradijs. In de volheid des tijds is Hij op aarde gekomen: Jezus, de Zaligmaker, de Behouder, de Redder van verloren zondaren.

Die naam is onder de mensen gegeven. Dat predikt Petrus zonder enige toevoeging. Hij zegt niet: onder vrome, overtuigde, ontdekte, ernstige of bekeerde mensen. De naam van Jezus is gegeven onder de gevallen mensen. Dat geeft Petrus alle vrijmoedigheid om het evangelie te verkondigen aan de leden van het Sanhedrin, die vol vijandschap zijn tegen Gods Gezalfde en hem niet kennen, niet zoeken, niet begeren. De aanbidding van de genade komt tot allen die het Woord horen! Bent u een gevallen mens met een boos hart zonder geloof, hoop en liefde? U leeft onder de hemel.

De naam van Jezus Christus is onder de wijde hemel gegeven onder de mensen, opdat u in Hem een schuilplaats zoudt zoeken tegen de heilige toorn van God tegen uw zonde. De Levensvorst Zelf roept en nodigt u, wie u ook bent, om tot Hem te komen en de zaligheid te ontvangen door een oprecht geloof.

U zegt: Ik ben zo onrein. Zou de Heere Zich wel willen bemoeien met zo'n mens, die zo'n zondig verleden heeft? Ziet Hij om naar iemand, die volledig melaats is vanwege de zonde? Ik ben het niet waard, dat Hij Zich met mij inlaat.

Inhoud

- 1 Geen andere Naam!
- 2 Eerbaar
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Is nadenken over vervolging nodig? (4)
- 5 Even maar...
- 6 De leeruitspraken van 1931 (2)
- 7 CGK-rapport Homoseksualiteit (6)
- 8 'Ons klein Nederland tot hiertoe gespaard' (1)
- 9 De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen (6)
- 10 Over het christelijke gezin
- 11 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

Hij kan mij naar recht voor altijd voorbijgaan. Moet u uzelf zo veroordelen en aanklagen? Hoor het evangelie. Er is onder de hemel geen andere naam gegeven dan de naam van Jezus. Tot wie anders zult u heengaan dan tot Hem? Hij is zo'n volkomen Zaligmaker. Hij is zo gewillig om zondaren als u te ontvangen. Hij heeft de zaligheid niet alleen verworven, maar Hij past die ook toe. Hij maakt zondaren levend en openbaart de weg des levens van trap tot trap aan het hart.

'Door welke wij moeten zalig worden'. Petrus wordt hier zeer persoonlijk. Met het woordje 'wij' sluit hij alle leden van de Joodse Raad in! Hij legt de eis des Heeren tot geloof aan hun hart. Ook u moet gered worden van de eeuwige ondergang.

Ook u moet uw zaligheid alleen in Christus zoeken. De leden van het Sanhedrin hebben zich verbaasd over de welsprekendheid van Petrus. Daarbij is het gebleven. Aan het eind van de zitting verbieden zij Petrus en Johannes om over 'deze Naam' te spreken.

Ook u moet in Christus gevonden worden of verloren gaan. 'Wat baat het de mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel?' (Matth. 16:26).

Stel uw bekering niet uit tot later, want u weet niet of er een 'later' zal zijn. Hebt u door genade de naam van Jezus liefgekreten boven alle namen? Laat Hij toch alleen uw enige toevlucht zijn.

'Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen' (Ps. 9:11). In Hem is alles wat tot uw zaligheid van node is. Hij wil u altijd weer bedienen uit Zijn volheid met genade voor genade (Joh. 1:16).

Verloochen toch die Naam niet door in moedeloosheid te blijven staren op uw zonden en uw struikelingen. Verloochen Zijn Naam niet door het te verwachten van uw goede voornemens, gestalten en werkzaamheden. In Hem alleen is uw heil. 't Is Jezus, die de ziel vermaakt. 't Is Jezus daar de ziel naar haakt'. En de Kerk der eeuwen zingt het Maria na door het geloof:

*Hoe heilig is Zijn Naam!
Laat volk bij volk te zaam,
Barmhartigheid verwachten;
Nu Hij de zaligheid,
Voor die Hem vrees, bereidt,
Door al de nageslachten.*

Dordrecht, ds. M. Golverdingen

dan breekt de dijk door. De jeugd doet wat ze wil. Zowel de meisjes als de jongens. Handhaaf je de regels, controleer en corrigeer je, dan ontstaat er soms een vervelende sfeer en lijkt het tegengestelde bereikt te zijn. Wat is wijs?

Dan denk ik aan de woorden *duidelijk, consequent, gesprek en liefde*. Daar zijn jongeren in 2014 mee gebaat. Deze begrippen worden ook in het schrijven aan de ouders genoemd. Ouders, wat is het belangrijk welk voorbeeld u *zelf* met uw kleding geeft. En of u zelf van harte achter de richtlijnen van de school staat. Wat is dat belangrijk! Op school merk je of een gezin, de kinderen met hun ouders, achter de school staat. En gelukkig zijn er heel veel gezinnen die niet alleen achter de schoolregels staan, maar waar ook gebeden wordt voor onderwijs en docenten.

Ik ga in dit korte stukje nu niet verder in op de brief en bijbehorende heldere notitie van het bestuur van genoemde scholen. Die kunt u zelf in Amersfoort, Apeldoorn of Gorinchem opvragen. Ook niet op het boekje "Kleren maken de m/v", van ds. C.P. de Boer, dat eveneens aan ouders is uitgereikt. Zeer leeswaardig en aanbevelingswaardig. We zijn blij met deze noodzakelijke en gepaste aandacht voor de kleding van onze jongens en meisjes. Nog belangrijker is een gezinsleven naar hetgeen uit de Schrift in dit schrijven wordt aangereikt.

Calvijn

De lichaamscultus staat in ons land hoog aangeschreven. Het lichamelijke viert hoogtij. Dat zie je in reclame, sport en de media. Heel gemakkelijk worden wij met onze kinderen hierin meegezogen. Of in mindere mate, mee besmet. Het beïnvloedt heel ons denken.

Calvijn wijst in zijn Institutie (Deel 1, blz. 401, vertaling De Niet) onder het kopje "Ingetogenheid en eerbaarheid" op enkele belangrijke facetten. Hij handelt daar over het zevende gebod. dat zo nauw verweven is en samenhangt met onze kleding. Ik citeer: 'Het is niet zonder grond wat Archelaüs zei van een jongeman die buitengewoon wellustig en zinnenprikkelend gekleed ging, dat het niet uitmaakte in welk deel bij hem de onkuisheid zat, want wij kijken naar God en Hij verfoeit alle onreinheid, in welk deel van onze ziel of van ons lichaam die zich ook voordoet. En om daarover geen twijfel te laten bestaan, moet u in gedachten houden dat God

Eerbaar

Een mooie benaming: eerbaar. Het heeft iets teers, iets schoons, iets verhevens. Op de laptop krijg ik als betekenis voor eerbaar: eerzaam, betamelijk, fatsoenlijk, kuis, net, trefelijk, zedig, zodat het de goede eer niet beschadigt, deugdzaam, ingetogen, eervol, goed, keurig, kies, lofwaardig, manierlijk, rein, respectabel. In Van Dale's Handwoordenboek staat alleen: volgens de goede zeden, betamelijk, decent, welvoeglijk en fatsoenlijk. Op dit woord "eerbaar" gaan we dieper in.

Het valt op dat de meeste mensen op het plein bij de Klaagmuur in Jeruzalem netjes gekleed zijn. Iemand in een korte broek valt op en dames in T-shirt met blote armen wordt gevraagd een sjaal over de schouders te doen.

Wij als mannen dragen op ons deel van het plein een wit keppeltje, dat bij de ingang uit een mand wordt genomen. 'Uit eerbied en eerbaarheid voor God', zo zegt de Jood. Veel toeristen passen zich aan, uit respect voor hun medemens. De ander niet kwetsen, maar regels en afspraken nakomen en naleven. Dat geldt ook in Israël.

Hier moet ik aan denken bij het lezen van de brief over kleding, die vanuit drie scholen voor voortgezet onderwijs in maart aan ouders is gezonden. Een keurige brief. Goed getoonzet en waardig van inhoud. *Eerbaarheid* staat centraal. Bijbelse uitgangspunten worden genoemd. Wat is dat belangrijk in onze tijd. Wat is het moeilijk om binnen de school regels te stellen en meer nog, deze te handhaven. Ben je te slap en te toegeeflijk,

ons in dit gebod tot een kuis leven oproept'.

Hier wijst de reformator op de grote Wetgever, Die tevens onze Eigenaar behoort te zijn. Zowel van onze ziel, geest als lichaam.

De Schrift

Het woord "eerbaarheid" komt niet veel voor in de Bijbel. In de Concordantie van Trommius vinden we achter "eerbaar" 1 Timótheüs 2:9, 3:2, 8, 11, en achter "eerbaarheid" 1 Timótheüs 2:2. Ik wil er, ter afronding van dit stukje, iets uit noemen.

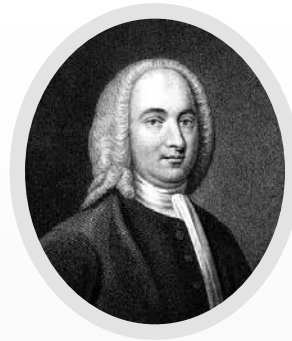
De apostel Paulus schrijft over een eerbaar gewaad. De kanttekenaren duiden dit als 'een sierlijk gewaad, daarmee doelend op kleding en versiering, die noch slordig en onachtzaam, noch opgepronkt en kostelijk behoort te zijn'. In 1 Timótheüs 3:2 spreekt Paulus over: 'Een opziener dan moet onberispelijk zijn ...matig, eerbaar...'. Hierbij verduidelijken de kanttekeningen: 'Het Griekse woord "kosmos" betekent eigenlijk een die in zijn dracht en gehelen wandel eerbaar is en niets doet dan wat wel schikt en voegt'.

Het lichamelijke viert hoogtij. Heel gemakkelijk worden wij met onze kinderen hierin meegezogen.

Doet dit niet denken aan de vele betekenissen, die in de inleiding zijn genoemd? En doet dit in het bijzonder niet denken aan die jonge man uit Genesis 39? Omringd door pracht en weelde, leeft hij ver van huis zonder een waarschuwend woord van zijn vader en moeder. In het huis van Potifar grijpt een lichtzinnige vrouw zijn mantel en doet er alles aan om hem te verleiden.

Jongelui, dit is een gebeurtenis die indirect met kleding heeft te maken! Jozef mag in de vreze Gods staande blijven. 'Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God'. De liefde Gods dringt hem.

Er zijn ook nu jongeren die in hun kleding en levenswandel hun ouders geen kwaad willen doen. En ook die de Heere geen kwaad willen doen. Dat heeft iets teers, iets wonderlijk schoons. Iets wat noch Jozef, noch zij van zichzelf hebben. Een verheven geschenk, van een Verheven God.

Ebenezer Erskine
1680-1754

De genadetroon

God kan op een genadetroon door een schuldige zondaar gezien worden, als een God van vrede. 'De God nu des vredes, Die de grote Herder der schapen, door het bloed van het eeuwige testament, uit de doden heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus.' De toorn en gramschap van God begonnen terstond na de val te ontbranden tegen Adam en zijn nakomelingen. Als deze niet uitgeblust geworden waren, dan zouden zij de gehele aarde en haar inkomst verteerd en in de onderste hel verbrand hebben. Maar zo spoedig ontving de Heere geen verzoening van onze gezegende Borg, hetzij in de belofte of in de dadelijke vervulling daarvan, of het vlammend zwaard van Zijn rechtvaardigheid werd in zijn schede gestoken, en er werd een genadeverklaring afgekondigd, dat er bij Hem geen grimmigheid was.

Het is waar, indien zondaren nog steeds met Hem als op een troon van rechtvaardigheid, of volgens de voorwaarden van het werkverbond willen handelen, dan zullen zij ondervinden dat Hij een verterend vuur is. O, wie is er dan zo dwaas om zich als een doorn en een distel in oorlog te stellen tegen een verterend vuur? Als iemand dat doet, hij zal zeker tegen hem aanvallen en hem direct verbranden! Zullen wij ons dan niet liever tot Hem keren, zoals Hij zit op een genadetroon?

Hier kunnen wij Hem tegen een weerspannige zondaar horen zeggen: 'Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken, vrede zal hij met Mij maken.' Van een genadetroon kan God gezien worden als een God met ons. In Christus is Hij een God met ons, om onze twist tegen het serpent te twisten, om het de kop te vermorzelen. 'De dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlossen was gekomen.' Hij is met ons om ons te bevrijden van de wet, van de rechtvaardigheid, van de wereld, en van alles wat een ziel zou veroordelen, 'want Hij zal de nooddriftige ter rechterhand staan, om hem te verlossen van degenen, die zijn ziel veroordelen.'

Als God nu met ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Vandaar dat triomflied van de Kerk: 'De Heere der heerscharen is met ons; de God van Jakob is ons een hoog Vertrek. Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën. Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelve verheffing! Sela.'

Ebenezer Erskine

Is nadenken over vervolging nodig?

In de wereld zult gij verdrukking hebben

De arena in het Romeinse Carthago -in het huidige Tunesië- waarin Perpetua en Felicitas stierven, is anno 2014 nog slechts een ruïne. En ga eens mee naar Turkse steden als Antiochië en Sanliurfa, het vroegere Edessa. U ontmoet ook daar nog slechts geringe overblijfselen van de door de islam ten onder gebrachte christelijke cultuur. Ja, maar is het nu voor in het Westen levende christenen echt nodig een 'vervolgingsbestand-geloof' te kennen?

Kijk eens naar de westerse samenleving. Een voorbeeld. Begin 2014 werd de hoofdredacteur van een Duitse, rooms-katholieke omroep publiekelijk uitgelachen, omdat hij durfde zeggen dat een vrouw na verkrachting niet zomaar voor abortus mag kiezen. En omdat hij in het openbaar durfde te vertellen dat een besluit over abortus niet zomaar mag worden genomen met een beroep op het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen. De wereld typeert de kerk op zo'n ogenblik als genadeloos. Akkoord, dat

is nog slechts verachting. Maar zal het daarbij blijven?

Actuele cultuur

Is het voor in het Westen levende christenen nodig een 'vervolgingsbestand'-geloof te kennen? We geven twee motieven. Ooit waren kwaadwillige vervolgers, heidenen. Anno 2014 is er sprake van (post)moderne actie. Dat mag geen vervolging heten. Maar is het niet dezelfde haat en afkeer van het christelijk geloof die daarachter brandt?

Niet lang geleden sprak een lid van de Tweede kamer van D66 over 'een klein groepje hardnekkige scholen' dat vindt dat bepaalde leerlingen op hun school niet thuishoren. Hij vond dat dit maar afgelopen moest zijn.

De tijdgeest is pluralistisch, maar intolerant in zijn tolerantie. Je mag alles geloven; als je maar niet zegt dat jouw geloof uniek is. De filosoof Nietzsche (1844-1900) betitelde het christendom en de waardeleer van andere filosofen als de 'slavenmoraal'. Hij

was van mening dat deze waarden de mensen in een maatschappij met universele ethische regels gevangen hielden. En met die visie heeft ook het twintigste-eeuwse, gevestigde christendom te maken, al zullen politici en managers zich anno 2014 doorgaans niet meer op Nietzsche beroepen.

Het schijnt 'monsterachtig en onnatuurlijk', dat wie gerechtigheid betracht tegen verdienste een vijandige behandeling ontvangt. Maar dat is, zegt Calvijn, de verantwoordelijkheid van de bandeloze en verdorven wereld. Die bandeloosheid is anno 2014 niet voorbij. Steeds meer manifesteert zich in het ooit gekerstende Europa het van platte mensenrechten verzegelde, bandeloze nieuwe heidendom. De website van het Nederlands Heidendom Forum geniet grote belangstelling. Zal het voor christenen in de toekomst bij verachting blijven? Steeds meer zal in de confrontatie met de eis van de cultuur het geloof, dat alleen in ons verstand zit, te kort schieten.

Schriftgeleerden

Het tweede motief. Vormt actie van de waarden-loze wereld en politiek het grootste gevaar voor christenen? Behelst de oprukkende islam het meest riskante risico voor de neergang van de kerk? Of moeten wij het tekort aan geloofskracht en weerstand bij onszelf wegen? Zit het geloof van christenen vooral in het hoofd? Is ons hart leeg? Zit het nog vol met op z'n minst het kwaad van het eigen 'ik'? Waar-

De arena in het Romeinse Carthago -in het huidige Tunesië- waarin Perpetua en Felicitas stierven, is anno 2014 nog slechts een ruïne.

door wij op z'n best op de Schriftgeleerden en Farizeeën lijken?

De Heere Jezus schoof Farizeeën en Schriftgeleerden al in de schoenen dat zij -die vrome jongens- uit de gezonden profeten sommigen zouden doden (Matthéüs 23:34; Johannes 5:16). Dat werd zichtbaar bij Paulus. Hij vervolgde individuele gelovigen. 'Godsdienst' maakte zich vaker schuldig aan vervolging. Genève verdreef in 1538 Calvijn uit de stad. Datheen -ooit een gevierd prediker; vertaler; synodepreses- stierf in 1588, bijna vergeten, in ballingschap.

Zijn de Schriftgeleerden en Farizeeën uitgestorven? Er zijn concrete voorbeelden. Iemand binnen de refo-zuul krijgt het verwijt dat hij niet zo

overdreven principieel moet zijn. Er bestaat geen dossier tegen hem. Hij krijgt het aanbod van een gouden handdruk als hij maar spoedig ontslag wil nemen. Iemand zegt: 'Vervolging? Kom nou!' Natuurlijk, maar er kan ook binnen godsdienstige kaders sprake zijn van onmatige psychische, of geestelijke druk.

Leren

Ook christenen met een levend geloof weten zich soms aangevochten. Het is niet de bedoeling een soort angstcultuur te creëren. Maar moet het niet ons uitzien zijn echt geloof te kennen dat juist op cruciale momenten in het leven door Gods genade mag weten: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging...? In dit

alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft' (Rom. 8:36,37).

De vrije kerk kan van de verdrukte kerk leren. Is de les niet, dat ze ons leert weer kleur te bekennen. Is eigenlijk de 'vrije' kerk niet de verdrukte? Is de vervolgde niet vrij? Habakuk bezong in zijn Psalm zijn vreugde in de HEERE ten tijde van vijandige bezetting. Zelfs als er geen vijgen of druiven meer waren. Kunnen wij zingen op die geloofshoogte, als de beloften van verdrukking en vervolging in ons leven niet vervuld zijn? De Schotse prediker Samuel Rutherford vergeleek zijn gevangenis met Christus' paleis.

(wordt vervolgd)

Kampen,

G. Roos

Even maar...

De minste niet meer waard

De tijd van de beroepbaarstelling van de kandidaten en van de beroepen is weer voorbij, De gemeenten van Tholen en Benthuzen zijn verblijd. En wij met hen... Dat geeft ook andere gevoelens, begrijpelijk. Dat geeft ook commentaar, soms onbegrijpelijk. Waarom zij wel en wij niet? Laten we eens luisteren naar onze beproefde belijdenis.

U weet wel, dat elk hoofdstuk van de Dordtse Leerregels uit een stellend gedeelte en een verdedigend deel bestaat. Oftewel: eerst wordt positief beleden wat het wél is. Daarna wordt het gevoelen van de remonstranten aangehaald, waarop men reageert met Schriftbewijzen. Deze werkwijze was door de overheid, die de synode van Dordt samenriep, trouwens voorgeschreven.

Bij de bevestiging of intrede wordt het nog weleens gelezen. Heel gepast overigens. In hoofdstuk 1, 3 lezen we: 'En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap tot wie Hij wil en wanneer Hij wil...' Het gaat om de laatste zinsnede: *tot wie Hij wil en wanneer Hij wil.*

De plaats (waar) en de tijd (hoe-lang) om dienaren des Woords te zenden wordt door God bepaald. En door Hem alleen! Door allerlei menselijke factoren heen, volvoert God vrijmachtig ook hierin Zijn aanbiddelijke raad. Dit besef moge onder ons levend blijven! Ook wanneer we (weer) teleurgesteld zijn; weer een bedankje hebben ontvangen. Dat valt ook niet mee; soms jaar naar jaar. Daarvoor kan een mens ook geen verklaring bedenken. Dat moeten we ook niet proberen. Want redeneren in deze tere dingen maakt hard en bitter! Juist het vrijmachtige moge doen aanhouden bij de God van wonderen. Bij Hem Die niets - maar dan ook niets - van de mens of een gemeente in aanmerking neemt om te zenden. Wanneer we geen redenen meer vinden in onszelf wordt dit juist een grond om ons toch tot God te - blijven! - wenden.

Het is nu 28 jaar geleden. Er was grote onrust en niet te vergeten zonde en schuld in een gemeente. De verhoudingen waren niet zoals die behoorden te zijn. Met alle zorg en spanning van dien. Er werd een ledenvergadering belegd waarop uit twee kandidaten gekozen moest worden. Een man vroeg aan

zijn godvrezende vrouw bij vertrek naar de vergadering: 'vrouw, wie van de twee moet ik stemmen?' Haar antwoord uit het hart was: 'man, we zijn de minste niet meer waard.' Daarmee is ze die avond in de eenzaamheid gevlucht en mocht ze aan de vrijmachtige Zender houvast krijgen. En geloven dat de Heere over de puinhoop zou opstaan. Inderdaad, het was in Benthuzen... in 1986

Dit is dus in schrijvende tegenstelling tot de remonstranten (in verwerping der dwalingen I, 9): 'dat de oorzaak waarom God tot het ene volk meer dan tot het andere het Evangelie zendt is... omdat het ene volk beter en waardiger is dan het andere...' Waarop de vaders van Dordrecht benadrukken dat het louter en alleen het welbehagen Gods is. Zoals Mozes dit ook uitroept in Deut. 10 vers 14 en 15. En Christus in Matth. 11:21. Praktisch gezien leeft de remonstrant in ons aller hart, rechthebbend en farizees als we zijn. Zeker ook als het gaat om Gods vrijmachtig handelen: tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Of is het bij u anders? Ook de minste niet meer waard...?

v. A.

De leeruitspraken van 1931

De ontwikkelingen zoals geschetst in het vorige artikel hebben onmiskenbaar de weg gebaad naar de totstandkoming van de leeruitspraken van 1931. Voor een grondige fundering en een verantwoorde opbouw van het kerkverband was het noodzakelijk dat er een duidelijke afbakening plaatsvond met betrekking tot aanverwante kerkgenootschappen, en onomwonden werd vastgesteld waar men als Gereformeerde Gemeenten, wat verbond en prediking betreft, voor stond. Dit besef droeg eraan bij dat 'de leer der verbonden' uiteindelijk ook op de kerkelijke vergaderingen aan de orde kwam.

Particuliere Synode van het Noorden

Op 21 februari 1929 komt te Rotterdam de Particuliere Synode van het Noorden samen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. J.D. Barth, preses, ds. R. Kok, scriba en ds. J. Fraanje en ds. G.H. Kersten, assessoren. Als deputaten van de Zuidelijke Particuliere Synode zijn ds. J. Vreugdenhil en ds. A. Verhagen aanwezig.

Tijdens de behandeling van het punt 'ingekomen stukken' wordt er, volgens artikel 5 van de handelingen der Synode, een vraag gesteld naar aanleiding van de bidstond van de vorige avond, waarin ds. Fraanje was voorgegaan. Hij bediende bij die gelegenheid het Woord uit 1 Thessalonicenzen 3:13, en had tijdens die preek met grote nadruk gezegd dat Christus het Hoofd is van het genadeverbond voor al de uitverkorenen en voor die alleen. In zijn boek "Om het behoud van een kerk" heeft dr. M. Golverdingen de vinger gelegd bij de opmerkelijke gang van zaken op deze vergadering. Er vindt een fundamentele gedachtewisseling plaats naar aanleiding van vragen over een synodepreek, terwijl bij het betreffende agendapunt elk ingekomen stuk over dit onderwerp ontbreekt. De in de DKO voorgeschreven gang bij en ordelijke behandeling van zaken wordt niet in acht genomen. Ook doet het

wat wonderlijk aan dat de Synode na een onaangekondigde en onvoorbereide bespreking reeds direct over vrij exacte formuleringen beschikt.

Zes uitspraken

De uiteindelijke vraag die aan de synode wordt voorgelegd is of het genadeverbond van eeuwigheid is of niet. Of Christus al dan niet voor het Hoofd van het genadeverbond kan worden gehouden, en of het genadeverbond met de uitverkorenen is opgericht of met het natuurlijk zaad van Abraham. Na een brede bespreking wordt er een zestal uitspraken gedaan, die volgens 'de handelingen der synode' als volgt worden geformuleerd:

1. Dat er geen wezenlijk onderscheid te stellen is tussen het Verbond der Verlossing (van eeuwigheid) en het Verbond der genade;
2. Dat de Heilige Schrift slechts twee verbonden kent en niet drie: namelijk het Verbond der Werken en het Verbond der Genade;
3. Dat Christus is de tweede Adam van Wien de eerste Adam als hoofd van het Werkverbond een voorbeeld was (Rom. 5:14) en dat Romeinen 5:12-19 zeer duidelijk handelt van de twee Verbondshoofden;
4. Dat wel het Genadeverbond van eeuwigheid met de uitverkorenen in Christus is opgericht, maar de openbaring van het Genadeverbond in de tijd eerst volgt op de verbreking van het Werkverbond. (door deze openbaring is te verstaan de oprichting van het Verbond met de uitverkorenen, die in de tijd der minne in het Verbond worden ingelijfd);
5. Dat wel het Genadeverbond een uitwendige openbaringsvorm heeft, die onder Oud en Nieuw Verbond wisselt, en velen omvat die verworpenen zijn, maar dat alleen de uitverkorenen in het Verbond der Genade wezenlijk begrepen zijn;
6. Dat de verantwoordelijkheid van de mens wortelt in de schepping, krachtens welke schepping God

Ds. G.H. Kersten

van de gevallen mens Zijn beeld terugvordert. Die verantwoordelijkheid wordt te groter door de bemoeienissen die God met de mens maakt, als duidelijk blijkt o.a. uit Lukas 10:13-15.

Artikel 5 van 'de handelingen der synode' wordt beëindigd met de opmerking dat de vergadering besluit om deze uitspraak te onderwerpen aan het oordeel der Generale Synode.

Bezwaren

De gang van zaken op de PS Noord roept hier en daar de nodige vragen op. Vanuit de kerkenraad van Dirksland worden kanttekeningen geplaatst van kerkrechtelijke aard. De zaak is nooit op een classis aan de orde geweest en dus niet volgens de regels van het gereformeerde kerkrecht ter tafel gekomen. Dit leidt ertoe dat de kerkenraad van Dirksland uiteindelijk bij de classis Rotterdam voorstel indient om aan de eerstvolgende Particuliere Synode te vragen alsnog een commissie te benoemen ter bestudering van de kwestie van het genadeverbond en vooralsnog de uitspraken van de Noordelijke Particuliere Synode nog niet op de tafel van de Generale Synode te brengen. De classis neemt dit verzoek niet over, en dit leidt ertoe dat Dirksland haar verzoek weer intrekt.

(wordt vervolgd)

Sliedrecht,

ds. A.T. Huijser

CGK-rapport Homoseksualiteit

De generale synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken publiceerde een openhartig rapport over homoseksualiteit. Openhartig, want een Schriftuurlijke visie hoeft je niet onder stoelen of banken te steken. Een Bijbelse visie verwoorden, plus de vertaalslag maken naar de praktijk van pastoraat in de gemeente, daar hoeft je niet bang voor te zijn. Dat brengt mensen ook niet op verkeerde ideeën. Daar is de wereld wel vol van, maar de Bijbel niet. Goed dus om openhartig hierover te schrijven en te spreken.

Openheid

Wat laatste noties uit het rapport. Wat nodig is, is pastoraat in beweging. Dat is een vorm van pastoraat waarin gebogen wordt voor het gezag van de Schrift. Pastorale zorg waarin ambtsdragers geduldig zijn, luisteren, echt: luisteren. Een gesprek blokkeert als de ander in de rede wordt gevallen. In één gesprek hoeft en kan ook niet alles gezegd worden. Het is niet verstandig om daarnaar te streven. Het is beter om geduldig te luisteren en op juiste momenten voorzichtig te spreken. Zulke woorden - misschien zijn het er maar weinig - zijn als gouden appels in zilveren schalen (Spreuken 25:11).

Het rapport geeft aan dat de Bijbel soms misschien wat later open moet gaan. Het motief is goed bedoeld, maar: eerder kan wat mij betreft best niet kwaad. Want het *Woord* is uiteindelijk liefdevoller en evenwichtiger dan alles wat *wij* zeggen. Als we het Woord maar op de goede manier aan het woord laten. Voorzichtig dus, spreken met het Woord. Geen misbruik maken van losse teksten in het ambtelijke gesprek. En verder: open en toegankelijk zijn. Mag ik eens met u praten over iets heel moeilijks? Ja! Zeker! Altijd! En laten wij ambtsdragers in stilte bidden of dat innerlijk van de ander, vol van spanning en onzekerheid, zeker in een pastoraal gesprek, wat mag ontspannen en opengaan. Dat hangt

voor een groot deel van ons, ambtsdragers, af.

Prediking

Het rapport voert een pleidooi voor een radicale prediking van zonde: we zijn - en blijven - zondaren. We *doen* niet alleen zonde, maar we *zijn* zonde. Het beste wat we denken te doen, is bevlekt met zonde. Dat is misschien nog wel het allerbelangrijkste wat helpen kan om een toontje lager te zingen. Om niet te wijzen naar mensen die qua aard, oriëntatie of beleving anders gericht zijn. Niemand kan met zijn eigen 'zelf' voor God bestaan.

Wij allemaal hebben de werking van de Heilige Geest nodig, wedergeboorte en vernieuwing.

Opmerkelijk dat, terwijl wij kritische opmerkingen maken over het verschuiven van opvattingen over homoseksualiteit in de samenleving, we opvallend weinig of helemaal niet praten over de gebroken grenzen van het huwelijk binnen de kerk (!)

Het rapport pleit daarnaast voor positieve aandacht in de prediking voor seksualiteit als geschenk van God. Positief, als gave. Maar ook ootmoedig, vanwege onze zonden juist hierin. Met tegelijkertijd de duidelijkheid over Gods plan en Zijn bedoeling: seksualiteit hoort een plaats te hebben binnen de band van het publiek gesloten huwelijksverbond tussen een man en een vrouw. Alle seksuele handelingen buiten die band worden in de Bijbel als zonde aangemerkt. Dat geeft te denken. Dan gaat het ineens niet meer alleen over homoseksualiteit, maar dan gaat het ook over heteroseksuele contacten voor of buiten het huwelijk.

Opmerkelijk dat, terwijl wij kritische opmerkingen maken over het verschuiven van opvattingen over homoseksualiteit in de samenleving, we opvallend weinig of helemaal niet praten over de gebroken grenzen van het huwelijk binnen de kerk (!), onder heteroseksuelen. Seksueel contact voor het huwelijk? Digitale, virtuele prostitutie? Daar valt bij velen een veelzeggende stilte. Daar moeten we daarom meer aandacht aan geven. Ik ook. Dat is ook geen gemakkelijk onderwerp. Maar het huwelijk raakt in onze gemeenten niet slechts in verval door gemorrel aan de grenzen op het terrein van homoseksualiteit. Het raakt snel, heel snel in verval door het breed uit het oog verliezen van Gods bedoeling, van de grenzen die Hij ons op heel het terrein van seksualiteit heeft gesteld.

Vriendschap

Mag er ruimte zijn voor vriendschap met een gezamenlijke afspraak van seksuele onthouding? Het rapport wijst die optie van de hand. Er is geen enkele reden voor onderschatting van de verleiding tot zonde en voor overschatting van het menselijke vermogen om de verleiding te weerstaan. 'Leid ons niet in verzoeking...'. Dat wil niet zeggen dat er binnen de gemeente geen vriendschap geboden moet worden aan hen die daar als medemens evenveel behoefte aan hebben als alle anderen. Het zal een zoektocht zijn waarbij we geen voet geven aan de duivel (Efeze 4:27) en ook de schijn van het kwaad vermijden (Judas:23).

Verseksualiseerd

Al lezend kwam ik nog een boeiende opmerking tegen: 'heeft de wereld het geluk verseksualiseerd, daarvoor heeft de kerk de zonde verseksualiseerd'. Een zin om over na te denken. Een opmerking die het rapport maakt in het kader van de kerkelijke tucht. We hebben vooral oog voor seksuele zonden. Maar er zijn meer geboden dan het zevende alleen. Waarom hebben we veel minder oog voor: fraude, overmatig drinken, bedrog, haat, roddel, vloeken, laster... Noemt Paulus al die zonden niet in één adem als hij ons een opsomming geeft van zonden tegen God (Galaten 5:19-21)?

(wordt vervolgd)

Kampen,

ds. J. IJsselstein

'Ons klein Nederland tot hiertoe gespaard'

'Nog bewaard met land en volk in en onder alle drukkende omstandigheden', zei ds. J.R. van Oordt toen hij op 12 januari 1915 in Aagtekerke een vergadering van de classis Middeburg opende. Nadat de Eerste Wereldoorlog was uitgebroken, werd tijdens kerkelijke bijeenkomsten vaak op het voorrecht gewezen dat het Nederlandse volk nog in vrede leefde.

Het is bijna een eeuw geleden dat 'de Grote Oorlog' Europa in beroering bracht, een maand nadat op 28 juni 1914 in Sarajevo de Oostenrijkse troonopvolger en zijn vrouw waren vermoord. Nederland wilde neutraal blijven, maar zat tussen twee vuren en liep groot gevaar 'in deze maastroom te worden meegesleept', zoals een krant schreef.

Kort na het uitbreken van de oorlog publiceerde ds. G.H. Kersten de brochure "Het dreigend zwaard des Heeren. Predikatie over Ezech. 9:1-4, naar aanleiding van den Europeeschen oorlog".

Onder Gods kinderen waren er die te geloven kregen dat ons land gespaard zou worden. Ze vroegen er elkaar soms naar: 'Hoe staat 't bij u met de tijdsomstandigheden? Hebt ge er nog werk mee of nog uitzicht? Ik gevoel

dat het oordeel niet is opgeheven', schreef oefenaar H. van Schothorst uit Westzaan aan de Barneveldse ouderling W. van de Kieft.

Mobilisatie

Een groot aantal Belgische vluchtelingen kwam over de grenzen. Het Nederlandse leger werd gemobiliseerd. 'Het is wel een tijd om te vrezen en te gevoelen dat alleen zij gelukkig zijn die hun ziel als een buit mogen uitdragen. Die een schuilplaats hebben bij de Heere en de God Jakobs tot hun erfdeel', schreef een vrouw uit Opheusden aan haar broer die onder de wapenen geroepen was.

Oefenaar A. Verhagen sprak voor de militairen die in Westkapelle waren gelegerd over 1 Tim. 6:12: 'Strijd den goeden strijd des geloofs...' De dienst was alleen voor soldaten bestemd, maar buiten stond een grote groep mensen die iets van de preek probeerden op te vangen. 'Wij durven met vrijmoedigheid te zeggen dat Gods zegen niet achterwege gebleven is op die arbeid die wij te dezer plaats hebben verricht', zei ds. Verhagen jaren later in Westkapelle.

In Duitsland, dat volop bij de oorlog betrokken was, was kort voor de oorlog een Gereformeerde Gemeente ontstaan. Deze kleine gemeente in

Duisburg kon meermalen geen afgevaardigden naar de vergaderingen van de classis Barneveld sturen 'vanwege de moeilijke reisgelegenheid'. Omdat de meeste leden naar Nederland terugkeerden, werd de gemeente in 1916 opgeheven.

Geen verzoek aan de overheid

De kerkenraad van Giessendam stelde de classis Rotterdam voor een brief naar de regering te sturen met het verzoek 'een algemene biddag te bepalen in de nood der tijden'. Daar moesten de broeders wel even over nadenken. De noodzaak van een biddag stond niet ter discussie, maar een verzoek aan de overheid? Politieke activiteit was er nog nauwelijks.

Scriba D. Hoeflaak, afgevaardigde van Giessendam, liet zijn mening in de notulen duidelijk blijken, 'verfoeiende het lijdelijke standpunt dat soms wordt uitgesproken, overtuigd van de roeping der Kerk, alsook de noodzakelijkheid van de werking des Geestes, om Gode behagelijk hierin werkzaam te zijn'.

De classis ondernam echter geen verdere actie; het werd aan de kerkenraden overgelaten of en wanneer ze een bidstond zouden houden.

De kerkelijke vergaderingen spraken ook over de gemobiliseerde militairen die op zondag met het openbaar vervoer naar hun kazerne reisden. Kerkenraden werden opgeroepen daartegen vermanend op te treden.

De relatie met de Armeense zendeling ds. D.J. Benjamin was in 1912 verbroken. Tijdens de oorlogsjaren zou het onderhouden van contact nog moeilijker geweest zijn dan het voordien al was.

Mobilisatie van het Nederlandse leger.

Alleen Engels

'De oorlog, die grote roede en stemme Gods, gaat ook nog door onder vele volkeren', schreef ouderling P. Schelling uit Goudswaard in 1916 aan zijn broer in Amerika. 'De Heere heeft ons klein Nederland tot hiertoe gespaard'. De Verenigde Staten raakten in 1917 wel bij de oorlog betrokken. De regering meende het patriottisme te kunnen aanwakkeren door de kerken te

verplichten een Amerikaanse vlag in de kerk te zetten en alleen Engelstalige diensten te houden. Die maatregel was gericht tegen Duitstaligen, maar trof ook de Nederlandse kerken. Een predikant die geen Engels kende, mocht zijn preek in het Nederlands uitspreken, maar ook al had de hele gemeente hem kunnen verstaan, dan moest de preek toch zin voor zin in het Engels worden vertaald.

'Een ijver zonder verstand', oordeelde ouderling C. Schelling uit Sioux Center. Zijn gemeente koos ervoor in vijf groepjes in woonhuizen een Nederlandse dienst te houden, want dat mocht wel... In een van die huizen preekte ds. A. van Dijke, in de andere vier werd een preek gelezen.
(wordt vervolgd)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

6

De bijzondere wondervolle leiding des Heeren met wijlen ds. G. van Reenen

Het ging tegen ons heerlijk Pinksterfeest, het feest van de Heilige Geest. Ik moest dus preken over de Heilige Geest. Dat had ik wel meer gedaan, maar... kennen deed ik Hem niet. Nu zou ik Hem echter leren kennen. Ik kreeg pijn in mijn zijde, nogal erg, en moest naar bed.

Daar raakte ik in overdenking hoe dat de Heere alles wat Hij geschapen heeft, goed geschapen heeft. Edoch de mens had ook wat in het aanzijn geroepen, dat was de zonde. Ja, die vreselijke zonde was er door ons. Die zonde zag ik als een doornstruik, als een woekerplant; die zonde had ik met eigen hand op de akker van mijn hart overgebracht, en nu was die pijn in mijn zijde er nog het gevolg van. Onmiddellijk vielen mij met kracht deze woorden in: 'Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij'. Mijn geest werd afgetrokken en daar zag ik die zoete, dierbare Heere Jezus, mijn dierbare Jezus. Ja, daar zag ik Hem, Die mijn ziel liefheeft, verheerlijkt aan Gods Rechterhand. O! wat ging mijn ziel naar Hem uit, om bij Hem te mogen zijn, en altijd bij Hem te mogen blijven. En, o wonder, nu zag ik, voelde ik, hoorde ik, hoe ook die zoete Jezus met hijgend verlangen vervuld was om mij bij Zich te mogen hebben. O! het was mij, als voelde ik: dat Jezus Zich niet volmaakt gevoelde, zolang als Hij mij niet bij Zich had (van tevoren wist ik dat de Heere een volk op aarde had dat naar Hem zuchtte en innig verlangde bij Hem te zijn, doch nu werd ik gewaar dat ook de Heere in de hemel

met hijgend verlangen de stonde verbeidt dat Hij Zijn bruid in Zijn armen mag sluiten). O! wat smolt mijn zieleliefde met die van Jezus in één.

Wij hadden beiden, de Heere en ik, één liefde, één begeerte, één verlangen, maar wij moesten ook beiden wachten tot het stondeke in Gods Raad bepaald. En toen met die woorden: 'Gij troost mij' ging mijn oog open voor die derde Persoon in de aanbiddelijke Drie-eenheid, de Heilige Geest. Hij was het Die mij troostte. Ik voelde Zijn inwoning in mijn hart. Ik zag zo klaar als de dag, hoe Hij het was, Die mij gezocht had, geleid had, geleerd had, vertroost had. Ja, ik zag daar hoe de Vader een kelk des heils (dat is de zaligheid) voor mij had verordineerd al van eeuwigheid. Hoe de Zoon Die voor mij had verworven door Zijn leven, lijden en sterven maar hoe het nu de Heilige Geest was Die mij voor dat heil bekwaam gemaakt had en mij uit die kelk deed drinken.

Dat had ik nooit geweten, nooit opgemerkt. Ik zag hoe de Heilige Geest Zich altijd had verborgen gehouden. Hoe Hij het licht had laten vallen, eerst op de Vader, en toen op de Zoon. Ik werd gewaar hoe de Heilige Geest Zich had verlustigd waar mijn ziel de Vader en de Zoon verheerlijkte. Nu viel het volle licht op Hem. Welk een liefde! Welk een vlam van innige, heilige, zalige liefde ontbrandde toen in mijn ziel tot de Heilige Geest. Mijn ziel riep enkel uit: 'Lieve Geest! zoete Geest! dierbare Geest!' Ik kon geen namen vinden die konden uitdrukken wat ik voor die lieve Geest gevoelde.

Ds. G. van Reenen

En... daar had ik nu mijn kwitantie, het zegel van mijn erfrecht, het pand van Gods liefde, van Jezus' trouw, mijn pas voor de hemel. Ja, toen ging ik (om bij gelijkenis te spreken) als een opgetuigd driemasteroorlogsschip de wereldzee in en toen kliefdde mijn schip de golven. Ik kon zingen met de dichter van Psalm 46:2: 'Laat vrij het schuimend zeenat bruisen'.

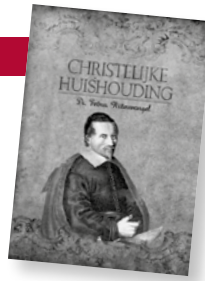
En wat is er nu van dat trotse oorlogsschip van dertien jaren overgebleven, denkt u? Een wrak, met weggeslagen zeilen, gebroken masten, vernagelde kanonnen en zonder roer! Hoe is dat schip zo afgetuigd? Hoe is dat goud zo verdonkerd? Hoe is die kroon zo omgekeerd? Ja, hoe?

Eén ding rest mij nog! Bij helder weer zie ik in de verte nog een vuurtoren (2 Petr. 1:19). Daar in de verte zie ik bij helder weer nog een banier wapperen waar ik op lees: 'God is Getrouw! God is Getrouw!' Doch dat is voor mij slechts leesbaar als het licht is, daarom eindig ik met de verzuchting:

*Zend, Heere! Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder;
Dan, klimt mijn bange ziel gereeder
Ten berge van Uw Heiligheid,
Daar mij Uw Gunst verbeidt.*

(slot)

Over het christelijke gezin

Zoals u weet heeft onderstaande stichting besloten de vijfdelige serie van ds. P. Wittewrongel, getiteld "Christelijke huishouding" uit te geven. Het tweede deel is onlangs uitgekomen en eveneens als het eerste deel gedigitaliseerd en herspeld door dr. J.A. Bunt en gecorrigeerd door de neerlandicus dhr. R. Mulder.

In dit tweede deel zijn negen paragrafen opgenomen (52 t/m 60), waarin voornamelijk de orde des heils behandeld wordt. Er worden duidelijke kenmerken van genade voorgehouden. In zijn voorwoord schrijft ds. M. Krijgsman dan ook dat we dit tweede een toetssteen van ware en valse genade zouden kunnen noemen.

In paragraaf 52 houdt de schrijver voor 'de voornaamste voorrechten en privileges van de staat der genade in het algemeen'. Hij begint met erop te wijzen dat het grootste voorrecht wel is dat een ziel is overgegaan uit de dood in het leven. Zonder het werk van wedergeboorte is er geen geestelijk leven. We moeten van Adam afgesneden worden en Christus ingelijfd. Deze weldaad vloeit voort uit de arbeid van Christus. Daarom wordt uitvoerig ingegaan op de wijze waarop de levende stenen in het hemels Godsgebouw worden ingevoegd.

In paragraaf 53 wordt ingegaan op de uitnemendheid van het genadeverbond 'dat God met allen die aan deze staat gemeenschap hebben, in Christus heeft opgericht'. Helder wijst de schrijver erop dat Gods oprechte kinderen allereerst *Gods bondgenoten* zijn. Op heldere wijze wordt het onderscheid tussen werkverbond en genadeverbond uiteengezet. Het voert te ver om allerlei citaten aan te halen. We sluiten ons hartelijk aan bij de verzuchting van de schrijver in het midden van deze paragraaf: 'O, dat alle Christelijke huisvaders en huismoeders zulke bondgenoten waren. Hoe gelukkig en gezegend zouden hun huisgezinnen zijn'.

Paragraaf 54 handelt er over dat Gods kinderen worden genoemd *een uitverkoren geslacht*. Wittewrongel schrijft: 'Het woord verkiezing of uitverkorene (...) geeft ons dat werk Gods te kennen waardoor Hij Zijn bongenoten, terwijl

Hij anderen voorbijgaat, ten eeuwige leven uitverkoren heeft'. Op zeer pastorale wijze wijst de schrijver aan het eind van deze paragraaf op zeven punten van troost voor diepgewonde zielen, tere gemoederen, die met diepe angst en vreeze overstelpt zijn en hun verkiezing in twijfel trekken.

Gods volk is echter ook *een geroepen volk*. Daarover handelt paragraaf 55. Helder wordt het onderscheid tussen de uitwendige en inwendige roeping uiteengezet. Naast de uitwendige roeping vanuit de verkondiging van Gods Woord onderscheidt de schrijver nog de stem van de werken Gods (de natuur), de stem van de oordelen Gods en de stem van eigen geweten.

Over de inwendige roeping wordt uiteengezet *hoe* die plaatsvindt door de krachtige werking van de Heilige Geest. In zeven aandachtspunten wordt beschreven hoe de zondaar uit de dood tot het leven wordt geroepen, vanuit de duisternis tot de kennis van Christus.

In paragraaf 56 wordt gesproken van de weldaad van de rechtvaardigmaking door Christus' bloed. 'Dit is een uitstekende schakel in de gouden keten van de zaligheid'. De auteur behandelt eerst de natuur van deze rechtvaardigmaking. Vervolgens wijst hij op de kenmerken aan de hand waarvan wij kunnen weten of we aan deze rechtvaardigmaking voor Gods Rechterstoel deel hebben of niet. Tenslotte spoort hij ook aan om aan deze grote weldaad gemeenschap te mogen verkrijgen.

Paragraaf 57 spreekt over de aanname tot kinderen. Eerst uitgelegd wat we onder deze weldaad hebben te verstaan. Vervolgens wordt gewezen op de ware kentekenen ervan, om tenslotte weer aan te sporen toch niet te rusten voordat we deze genadige aanname tot kinderen ontvangen hebben.

In paragraaf 58 wordt ons voorgehouden dat van Gods kinderen ook gezegd kan worden dat *zij geheiligd zijn*. Eerst beschrijft de schrijver de weldaad zelf, om daarna opnieuw de ware kenmerken aan te wijzen van deze genade en Gods kinderen aan te sporen daarin door genade te mogen toenemen.

Aan het eind van deze uitnemende paragraaf schrijft Wittewrongel: 'Wie zal dan door de overdenking van deze

dingen niet bewogen worden om naar deze genade te staan? Wie zal zijn ziel rust kunnen geven voor en aler hij deze kenmerken van de genade in zich gevonden heeft? Gelukkig, dubbel overgelukkige mensen zullen wij zijn indien wij aan deze weldaad deel hebben gekregen!'

De laatste twee paragrafen handelen over de kracht van de godzaligheid. In paragraaf 59 wordt uiteengezet wat de natuur van de kracht der godzaligheid is en in paragraaf 60 wordt dit alles nog eens ter toepassing op het persoonlijk én huiselijk leven voorgehouden.

Maar liefst 400 bladzijden van dit tweede deel handelen over dit belangrijke onderwerp. We geven nu slechts de samenvatting door die Wittewrongel zelf geeft en daarna uitwerkt: 'de kracht der godzaligheid is een bijzondere vrucht van de heiligmakende genaden, waardoor allen die waarlijk in de staat der genade zijn, de enige en ware God in waarheid kennen, Hem welbehaaglijk dienen en als ware rechtvaardigen met God en in Christus wijs en met zo'n nauwe voorzichtigheid in al de geboden en rechten des Heere wandelen. En dat zij zich er aldus in oefenen om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen. En dat zij ernaar staan dat hun gehele leven, al hun bewegingen, gedachten, woorden en werken met de wet des Heeren overeenkomen, zodat zij alles wat kwaad en zondig is nalaten en alleen wat goed is, doen'. Alleen de overdenking van deze woorden zou al genoeg moeten zijn om ons diep te verootmoedigen voor het heilig aangezicht des Heeren en doen uitroepen met Datheen: 'Ach! Waar mag de genade des ouden tijds wezen, die Gij David toezeit', naar Uw waarheid geprezen?' Als de vreeze des Heeren meer in beoefening mocht zijn, dan zou het er in onze gemeenten, gezinnen en persoonlijke levens zo anders uitzien. Mocht daartoe het lezen van dit tweede deel van de boeken van Wittewrongel gebruikt worden. Van harte aanbevolen.

**"Christelijke huishouding",
ds. Petrus Wittewrongel (deel 2);
ISBN 9789077530115,
uitg. Landelijke Stichting ter bevordering van de Staatkundig Gereformeerde beginselen, Wijk en Aalburg,
vijf delen van circa 600 blz. per deel,
€ 199,-; tel. 0418-671790
(bgg. 0416-693844);
email: inhetspoor@klikSAFE.nl
(niet verkrijgbaar via de boekhandel).**

De Valk-Wekerom, ds. B.J. van Boven

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK AANGENOMEN

Naar Benthuizen:
kandidaat H.A. van Zetten te Veenendaal;
Naar Tholen:
kandidaat P.D. den Haan te Nieuwdorp.
Beide studenten bedankten voor de overige op hen uitgebrachte beroepen.

BEROEPEN

Te Clifton (VS): ds. C. Vogelaar
te Grand Rapids Covell Avenue (VS);
Te Lisse: ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Nieuwerkerk (Zld):
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Te Randburg (Zuid-Afrika):
ds. L. Blok te Gorinchem;
Te Rotterdam-IJsselmonde:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland;
Te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. S. Maljaars te Middelharnis.

■ VERGADERING CLASSISTHOLEN

I.v.m. het verblijdende feit dat kandidaat P.D. den Haan het beroep van de gemeente Tholen mocht aannemen zal er op **donderdag 10 juli** een extra classisvergadering plaatsvinden te Nieuwerkerk, aanvang 19.00 uur. In deze vergadering zal het classicaal examen worden afgenomen en door kandidaat Den Haan een proefpreek worden gehouden. Manslidmaten zijn hierbij welkom.

M. de Geus, scriba

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2014

Pag. 319, **gemeente POEDEROIJEN.**

Scriba van de diaconie is nu:

J.C. van Gammeren,
A. van Zeestraat 19,
5307 HE Poederrijen,
tel. (0418) 674482.

deze plaatsen zijn verschillende korte en lange routes langs bos- en heidegebieden uitgezet.

U kunt vanaf 9.00 uur starten op een van de volgende adressen: Elspeet (Nachtegaalweg 11), Ermelo (Hanengewei 69), Nijkerk (Bagijnenstraat 3), Nunspeet (Brinkersweg 17, hoek Aarweg) en Barneveld (Ds. J. Fraanjeschool, "Locatie de Burcht" (Nederwoudseweg 39). Deelnamekosten: € 2,50 p.p., max. € 10,- per gezin. Bij de kerkgebouwen zijn diverse consumpties verkrijgbaar. Kerk Geref. Gemeente Nunspeet heeft een opstapplaats tot 12.00 uur, met beperkte catering. Voor meer informatie: www.veluwsefietsdag.nl.

■ ZANG- EN ORGELAVOND TE BODEGRAVEN

Zang- en orgelavond op **zaterdag 5 juli**, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk, Dronensingel 2, Bodegraven, m.m.v. meisjeskoor Shira, jeugdkoor De Regenboog, mannenkoor Canticum uit Gouda en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. nieuwe Reil-orgel.

■ OPROEP AAN SCRIBA'S GEREF. GEMEENTEN

In verband met het uitgeven van een jubileumboek n.a.v. het 25-jarig bestaan van de Bond van mannenverenigingen van de Geref. Gemeenten stel ik het zeer op prijs van u informatie over een eventueel *niet* meer bestaande mannenvereniging in uw gemeente te ontvangen. U kunt contact hiervoor opnemen met: 2de voorzitter mannenbond J.J. Rietveld, tel. 078-6180040, e-mail: rietveldjj@filtnet.nl

■ GEDIPLOMEERDEN B-CURSUS VAN DE CGO

Aan het in De Saambinder van 19 juni jl. geplaatste overzicht van gediplomeerden B-cursus van de C.G.O. dient nog te worden toegevoegd: mw. J. Los te Oud-Beijerland. Zij is geslaagd op de cursus te Dordrecht.

BERICHTEN

■ AANBIEDING ACTA GS 1907-1959

Het deputaatschap Vertegenwoordiging & Voorlichting biedt u de Acta van de Generale Synoden 1907-1959 nu aan voor de prijs van **€ 10,00** (voorheen € 39,50), incl. verzendkosten. Dit boekwerk van ruim 800 pagina's is in 2007 uitgegeven i.v.m. het honderdjarig bestaan van de Gereformeerde Gemeenten.

Verder brengen we hierbij ook de overige uitgaven, die via het KBGG verkrijgbaar zijn, nog eens onder uw aandacht, t.w.:

- Rapportenboek Generale Synode 2013 (€ 10,00)
- Voornaamste besluiten Generale Synoden 1983-1999 (€ 8,00)
- Louter genade (€ 4,90)
- Zijn verbond en woorden (€ 4,50)
- In goede orde (€ 5,50)
- De Dordtse kerkorde (€ 4,00)

- De heilige huwelijks staat (€ 4,95)
- Lesbrieff 'Huwelijk' (€ 1,00)
- Brochure "Handreiking voor opvoeders inz. moderne media" (€ 0,90)
- Lesbrieff "Digitale wereld" (€ 1,00)
- Kerkelijk Jaarboek 2014 (€ 10,00)
- Tegendraads bij tegenwind (€ 9,95)
- Kerk-zijn in een seculiere samenleving (€ 2,00)

Voor bovenstaande uitgaven geldt: zolang de voorraad strekt. U kunt uw bestelling doorgeven via tel. (0348) 489900 of e-mail: kbagg@cbgg.nl. De prijzen zijn excl. verzendkosten, tenzij anders vermeld.

■ VELUWSE FIETSDAG

Op **zaterdag 5 juli** organiseren de zendingscommissies van de Gereformeerde Gemeenten van Elspeet, Ermelo, Nijkerk, Nunspeet en Barneveld de 'Veluwse Fietsdag 2014'. Tussen de kerken van

Geen steen, geen diamant,
ja geen ding op aarde, is zo
hard als het hart van een
onboetvaardig mens.

Maarten Luther

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 29 JUNI 2014

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. L. Blok; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 en 16.00 uur kand. H.A. van Zetten; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Mouw; Beekbergen 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur stud. H. Brons; Berkenwoude 15.00 uur stud. H. Brons; Bodegraven 10.00 en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Borssele 14.00 uur kand. P.D. den Haan en 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Boskoop 19.00 uur ds. B. Labee; Breda 15.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. M. Joosse; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. C.A. van Dieren; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. P. Melis; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. K. Boeder; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goudswaard 10.00 uur ds. A.T. Huijser en 14.30 uur ds. G. Pater; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur stud. W.A. Zondag; Hilversum 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Laar; Hoogvliet 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Kamperland 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek

10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Krabbedijk 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leiderdorp 19.00 uur ds. W. Silfhout; Lelystad 19.15 uur ds. J.B. Zippro; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Marknesse 19.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 19.00 uur kand. H.A. van Zetten; Naaldwijk 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur kand. P.D. den Haan; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. B.J. van Boven; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. J. Schipper; Opheusden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ouddorp 14.30 uur ds. J. van Belzen; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. M. Karens; Oude-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Poederloijen 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Rhenen 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur (H.A.) ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. H. Paul; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur stud. H. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Sint Annaland 14.30 uur ds. G. van Manen; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur ds. G. Clements; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Tricht-

Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A. Schot; Veen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Vlissingen 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 17.30 uur ds. J. Schipper; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Wierden 18.30 uur ds. J. van Laar; Woerden 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. S.W. Janse; Yerseke 9.30 (H.A.) en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg.

■ DINSDAG 1 JULI 2014

Boskoop 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Brakel 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Drachten 19.30 uur ds. G. Pater; Enter 19.30 uur stud. H. Brons; Hoogvliet 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwdorp 19.30 uur ds. G. van Manen; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. A. Schot; Opperdoes 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. M. Mondria; Scherpenzeel 19.30 uur ds. G. Mouw.

■ WOENSDAG 2 JULI 2014

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Mouw; Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. G. van Manen; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Benthuizen 19.30 uur ds. K. Boeder; Berkenwoude 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.J. Tanis; Den Helder 19.30 uur ds. L. Terlouw; Goudswaard 19.30 uur ds. J. van Belzen; Herkingen 19.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 19.45 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoogeveen 19.30 uur ds. M. Mondria; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Krimpen a/d IJssel 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Melissant 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Nijkerk 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Puttershoek 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Ridderkerk 19.30 uur (voor de zending) ds. G.J.N. Moens; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Veenendaal 17.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Westkapelle 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw.

■ DONDERDAG 3 JULI 2014

Aalst 19.30 uur ds. A. Verschuure; Elspeet 19.30 uur ds. G. Pater; Kruiningen 0.00 (huw.bev.) en 13.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Rijswijk; Naaldwijk 19.45 uur ds. A.

Schot; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. D. de Wit; Ouddorp 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Ridderkerk 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Scherpenzeel 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. van Laar; Veen 19.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. A. Schreuder; Zwolle 9.30 uur ds. W.J. Karels.

■ VRIJDAG 4 JULI 2014

Enkhuizen 15.30 uur (huw.bev.) ds. G. Heijkamp; Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Lisse 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Scherpenisse 14.30 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker; Wolphaartsdijk 14.30 uur (huw.bev.) ds. C.J. Meuse.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 JUNI 2014

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 15.30 uur ds. A. Schreuder; Leeuwarden (Achter de Haven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

ADVERTENTIES

Ommen te huur vakantiewoning
6 pers. in bosrijke omgeving
www.boomblauwtje.nl

GARDEREN te huur vak.woning
8 pers. Comfort, rust, privacy,
zwembad, speelplaats. Vrij: wk. 28, 36,
38 t/m 46. Tel. 0648929197

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en media-gebruik.

DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

Kraamzorg

Bel 0187 - 48 91 73
b.g.g. 0342-492155
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg

Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

begravenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Hotel Eureka organiseert een week met bezinning en ontspanning van D.V. 5-12 juli 2014 voor € 575,- p.p.

Een week waarin bezinning en ontspanning elkaar afwisselen. Dit o.l.v. een emerituspredikant van de Gereformeerde Gemeenten. Alles volpension met Bijbelstudies, 1 huifkartocht, 1 bustocht en 1 boottocht en dagsluitingen. Hotel Eureka in Zeddam, 0314-651811 of kijk op www.hotel-eureka.nl

Te koop aangeboden, gebruikte

KERKBANKEN

In goede staat verkerend,

ca. 500 zitplaatsen.

Voor informatie: 06-48245311

Te Huur, Compl. inger. **STACARAVAN**
4p. **VELUWE**.
Veel rust, privacy, gr.tuin, wandelen,
fietsen. Info: 06-37180185

BAKKEVEEN (FrI) - AMELAND - OMMEN - HARDENBERG - TERSCHELLING
Chalets /stacars -v.a. slechts € 150 p.w. ook in schoolvak. nog vrij zie www.vdsluisvakanties.nl of 0512-516096

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Nu LAST-MINUTES
Oostenrijk stacaravans op gezinscamping. Kerkdiensten, recreatieteam, zon, water en bergen. Meer info op www.es-vakanties.nl of 055 3030083.

T.H. Ruime 7-pers. chalet op camping **De Wolfskuyl** in **Drenthe**.
Tel. 0341-561699/ 06-23735516.

*Begravenisonderneming
De Ilbe*

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74
www.begravenisondernemingdekloe.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Grote Koor- en Samenzangavond de Doelen Rotterdam

DV. zaterdag 27 september 2014

Urker Visserskoor Crescendo & Gemengd Koor Yerseke
zingen Psalmen t.b.v. Theologische School

Ds. A. Moerkerken – Ds. C. van Krimpen

Organist: Pieter Heykoop

Bestel op tijd uw kaarten via: www.burgtours.nl

(uitsluitend toegang op reservering!)

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Te huur (1-7 t/m 31-12-14): Ruime,
nette, gemeubileerde KAMER (25 m²)
voor jongeman in R'dam-Zuid.
Tel. 06-21983956

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

**Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel!** Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0049 6594
258990 en www.huizesolagrati.nl

Boekhandel De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)

033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster

Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting
Gemoedsbezwaarden
tegen Verzekeringen heeft ten doel de
individuele en collectieve voorlichting aan
en belangenbehartiging van
**gemoedsbezwaarden tegen
verzekeringen.**

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u
donateur van de stichting en steunt u
haar werk. U krijgt dan de door
de stichting opgestelde praktische en
principiële brochures gratis toegezonden.
Ook ontvangt u de nieuwsbrieven,
met actuele informatie,
die een paar keer per jaar verschijnen.

Telefonische vragen en donateuraanmelding
tijdens kantooruren:

0488 - 44 91 54, of via e-mail:

sgv.voorlichting@kliksafe.nl

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en),
Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen),
Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust · Persoonlijk · Vertrouwelijk · Doelgericht

RPN COACHING & ADVIES

Dienstverlening voor bedrijven en instellingen

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie
over de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Dynamisch · Effectief · Kwaliteit

RPN MEDIATION

Voor onafhankelijke conflictbemiddeling

Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie
over de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Houvast · Evenwicht · Oplossing

Nog geen vakantie geboekt...?
Ons huis in **Middelburg**, te huur
in week 31-32. Info per mail:
huistehuur@kliksafe.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

VERHUIZERS MET MÉÉR INHOUD

Verhuizen? Kies voor de erkende vakspecialisten
van **R. Vlot & Zn. of Kattenberg**. Voor particulieren,
bedrijven, scholen en (zorg)instellingen;
wij kunnen u compleet zorgeloos verhuizen!

VLOT EN KATTENBERG.
Specialisten van huis uit.

WWW.VERHUIZERSMETINHOUD.NL

verhuizingen
Kattenberg

Kattenberg Verhuizingen
033 - 465 67 75

MONDIAL MOVERS
R. Vlot & Zn Verhuizingen

R. Vlot & Zn. Verhuizingen
0184 - 61 61 66

Begrafenisverzorging Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36

Dienstverlening in geheel Zeeland

Wilsbeschikking

"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is."
kunt u bij ons aanvragen.

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Havikskruid 10
4421 MN Kapelle
06. 53 23 73 20

Wij verlenen geen medewerking aan
het verzorgen van crematies.

Daarin zijn wij uniek in regio
De Bevelanden

Dorst

BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegrafeniszorg.nl

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Wegens studie gezocht:
kostadres in 's-Gravenpolder of omg.
Periode 01-09 t/m 01-11-2014.
Mnd. verg. n.o.t.k.
Reacties graag per e-mail naar:
willardhermenet@gmail.com

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele
aanbiedingen
online!

Wij liggen aan uw voeten...

Bij KROON Vloeren in Steen treft u het assortiment aan op de plaats waar ze hoort. Op de vloer. Aan uw voeten. Met ruim 1000 soorten tegels en natuursteen in onze showroom hebben we een enorme keuze. Advisering, levering, plaatsing door onze eigen ervaren tegelzeters, vloerverwarming, onderhoud, lijm en/of andere bouwstoffen: wij bieden het hele pakket aan. Kijkt u ook eens op onze website. Hier vindt u uitgebreide informatie over onze producten en diensten, over ons bedrijf en de ruime openingstijden van onze showroom. Tot ziens in onze showroom!

Ook
voor uw
kerkvloer!

KROON
VLOEREN IN STEEN

- Professioneel advies
- Vakkundig gelegd
- Scherpe prijzen
- Wandtegels
- Vloerverwarming

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Begravenisonderneming **De Jongh**

H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611154
Waardenburg 0418 - 652039
Werkendam 0183 - 701017
Papendrecht 078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begravenisverzorging

www.speksnijderbegravenisverzorging.nl

In de knop gebroken

Reformatrice vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl
info@indeknopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Begravenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

HOEVEEL
voorgangers helpt u?

Met **€10,-** helpt u één voorganger aan de verklaring van Matthew Henry van de vier evangeliën. Hoeveel voorgangers helpt u?

Stort uw gift op:
NLS6 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
o.v.v. 'Matthew Henry'.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China
WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

nu ook Chat Coaching...

Human Dynamics
voor echtparen

Verrijkt blijvend je relatie!

Wees snel : 11 en 12 juli of 10 en 11 oktober inschrijven op www.sdpadvies.nl

SDP | ADVIES

SDP | Advies voor coaching, training, mediation, interim management